

MERKKIPÄIVIÄ

89 vuotta täytti Helsingissä 20.12.89 yliopistonlehtori Eeva Niinivaara, o.s. Pedriks. Hän on syntynyt Virossa Kuristanin maakunnassa Jogevan lähistöllä. Avioliiton kautta hän tuli Suomeen, suoritti fil.kand. tutkinnon ja toimi sittemmin Helsingin yliopiston viron kielen lehtorina v. 1945—69.

Karjalan Heimolla on vuosikymmenien ajan ollut ilo lukea lehtori Niinivaara keskeisten avustajiensa joukkoon.

88 vuotta täytti 24.1.90 kääntäjä Aino Kaasinen Lahdessa. Hän on syntynyt Lappeenrannassa ja toiminut kotikaupunkinsa lisäksi Viipurissa ja sotien jälkeen Lahdessa.

Aino Kaasinen on edelleen lehtemme uutera avustaja. Hänen välityksellään lukijat ovat yli parinkymmenen vuoden ajan saaneet tutustua sukulaiskansamme virolaisten kirjallisuuteen ja kirjailijoihin.

Niilo Marttinen

87 vuotta täytti 17.1.90 toimistopäällikkö Niilo Marttinen Helsingissä. Hän on syntynyt Ypäjällä, missä vanhemmat Olga ja Iivo Marttinen tuohon aikaan pitivät kauppa. Lapsuusvuotensa hän vietti Vuokkiniemen Kivijärvesä, minne perhe muutti vuonna 1909 isän jäädessä Kajaaniin kauppahommiin.

Niilo Marttinen on luultavasti nuorin vialaisperinteen perääjä; hän aloitti isänsä esimerkin innostamana jo 8-vuotiaana.

70 vuotta täyttää 1.3.90 pitäjänneuvos Erkki Vihavainen Laukaalla. Hän on syntynyt Hiitolassa, ja suorittanut keskeisen elämäntyönsä kunnallishallinnon palveluksessa Pohjois-Karjalassa ja Keski-Suomessa.

Vihavainen aloitti taksoitussihteerinä Pielavedellä, toimi sen jälkeen kunnansihteerinä Punkaharjulla ja Suomussalmella, sitten kunnanjohtajana Polvijärvellä 1958—63, Kuusjärven kunnanjohtajana/Outokummun kauppalaanjohtajana 1963—68 ja Laukaan kunnanjohtajana 1969—75.

Vaikka hän virkatehtävien ohessa hoiti kymmeniä luottamustehtäviä, aikaa on aina jäänyt mieliharrastuksillekin, karjalaisen kulttuurin vaalimiselle, Karjalan historian tutkimiselle ja kotiseututyölle.

Niinpä Erkki on laatinut kymmeniä Karjalaa käsitteleviä artikkeleita ja pitänyt aiheesta esitelmää ja puheita, ollut Hiitolan perinnejulkaisun päätoimittajana jne.

Wanhan Laukaan kotiseutuyhdistystä hän johti 1974—85, toimi Laukaan historiatoimikunnan puheenjohtajana toista-

Erkki Vihavainen

kymmentä vuotta ja oli kotiseutujulkaisu Laukaan Joulun päätoimittajana kahteen otteeseen.

Karjalan Heimoa hän on avustanut jo 1970-luvulta lähtien mielenkiintoisilla arikkeleillaan (myös tässä numerossa).

Ansioistaan Erkki Vihavainen on palkittu mm. Karjalan Liiton kultaisella ansiomerkillä 1989. Pitäjänneuvoksen arvonimen hän sai 1985 ja samana vuonna Suomen kunnallisiiton hopeisen ansiomerkin.

— Karjalan Heimo yhtyy lukuisiin onnittelijoihin.

70 vuotta täytti 19.12.1989 filosofian maisteri Helmi Virtaranta Helsingissä. Hän on syntynyt Hämeenkyrössä.

Puolisonsa Pertti Virtarannan rinnalla hän on kiertänyt Vienan-, Aunuksen- ja Tverin-Karjalat haastattelijana ja perinteen kerääjänä. Valokuvauskone on Helmille yhtä tuttu työkalu kuin kynä ja nauhurikin, ja hänen erinomaiset kansatieteelliset valokuvansa ovat arvokkaana lisänä matkojen tuloksena syntyneissä teoksissa.

Helmi Virtaranta toimi v:sta 1955 Karjalan kielen sanakirjan toimittajana, myöhemmin (1962) sanakirjan toimitussihteerinä ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen tutkijana eläkkeelle siirtymiseensä saakka.

Tunnustuksena hänen merkittävästä panoksestaan Karjalan kielen ja perinteen tallentajana Karjalan Sivistysseura kutsui maisteri Virtarannan kunniajäsenekseen v. 1976. Merkkipäivänsä johdosta hänelle ojennettiin — post festum — seuran onnitteluadressi.

Helmi Virtaranta

70 vuotta täytti 26.12.89 Helsingissä arkkitehti Lasse Virta. Hän on syntynyt Salmin Manssilla ja viettänyt varhaislapsuutensa Sortanlahdessa. Tuli ylioppilaaksi Viipurin suomalaisesta lyseosta vuonna 1940.

Lasse Vianta valmistui arkkitehdiksi 1953 ja toimi sittemmin eri arkkitehtitoimistoissa, lääninarkkitehtina Kotkassa ja Kouvolassa ja vasta 1966 rautatiehallituksen arkkitehtina. — Hän kuuluu lehtemme ystäviin ja on avustanut sitä kirjoituksillaan.

75 vuotta täytti Lahdessa 30.12.89 talousneuvos Juhon Lampiselkä. Hän on syntynyt Suojärvellä, missä myös vietti nuoruusvuotensa. Asevelvollisuutensa Juhon suoritti Salmi rajavartiostossa vv. 1936—37, ja aloitti 1938 opiskelun Elisenvaaran maanviljelyskoulussa.

Sodat, joissa Juhon oli mukana molemmissa, muuttivat suunnitelmia; hän jäi puolustuslaitoksen palvelukseen v:teen 1959 saakka, jolloin siirtyi yrittäjäksi Lahteen. — Talousneuvoksen arvonimen hän sai v. 1973.

Juhon Lampiselkä

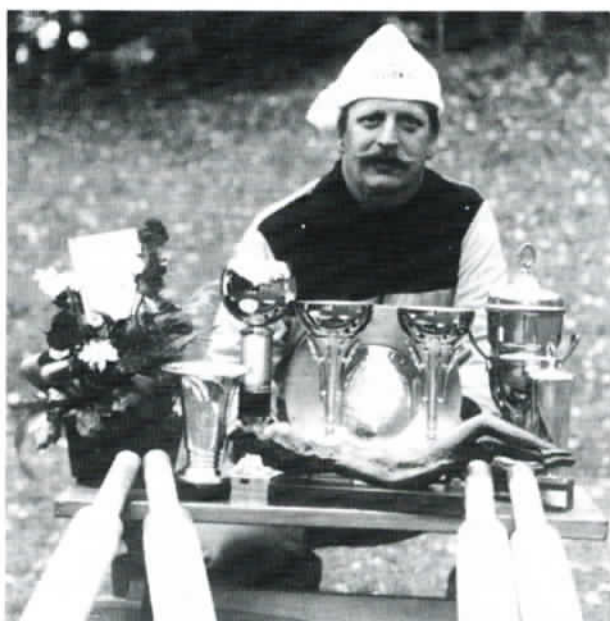
Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet

Sulo Juvonen on poissa

Joulun alla tuli suruviesti Imatralta. Nuoremman polven karjalaisiin johtohenkilöihin kuulunut Sulo Juvonen poistui keskuudestamme joulukuun 17. päivänä äkillisen sairaskohtauksen murtamana. Sulo oli syntynyt 20.2.1944. Sukujuuriltaan hän oli Länsi-Kannaksen Kuolemajärveltä.

Sulon nousu valtakunnalliseen toimintaan alkoi 1967 Hämeenlinnan kyykän Suomen mestaruuskisoissa. Siellä hän voitti hopeamitalin. Tämän jälkeen sai vastuulleen oman seuran kuin piirinkin kyykkäasiain hoidon. Valittiin Imatran seuran karjalaisien ja Karjalaisen kyykkäliiton puheenjohtajaksi sekä Etelä-Karjalan piirin varapuheenjohtajaksi. Eikä valinnoissa petetty. Imatra järjesti omien kilpailujen lisäksi neljä valtakunnallista kilpailua vuodessa ja oma seura voitti Karjalan Liiton toimintakilpailut. Yllämainittujen lisäksi Sulolla riitti aikaa moniin työelämän vastuullisiin tehtäviin.

Sulo tunnettiin moninkertaisena Suomen mestarina ja Suomen ennätyksen parantajana. Hän oli erinomainen nuorten kasvattaja ja innostaja. Poikansa kanssa voitti Boriksen parikilpailut ja Imatran nuorista kasvatettu joukkue tuli hopealle mestaruuskisoissa.

Sulo oli kyykkäkentällä omaa luokkaansa.

Useimmat Suomen ennätykset Sulo paransi Boriksen kisoissa Meilahden kentällä. Tähän hänellä oli oma selostuksensa. — Tanne on hyvä tulla, kun kaikki on valmiina. Täällä voin keskittyä omaan peliini, eikä minua rasita järjestelyvastuut.

Sulo siunattiin viimeiseen lepoon Ruokolahden kirkossa 30.12.1989. Seuran ja piirin edustajat kantoivat arkun kirkkoon ja omaiset ystävineen kirkosta kalmistoon.

Muistotilaisuus pidettiin Ruokolahden koulukeskuksessa. Siellä Sulon saattajat syötettiin ja kahvitettiin. Muistopuheita pitivät oman seurakunnan, oman seuran ja piirin edustajat. Myös Karjalan Liiton ja Karjalan Sivistyseuran edustajat muistelivat Sulon tuloksellista toimintaa. Monet kymmenet kukkavihot ja sadat adressit todistivat, että olimme saattamassa yhteisten asiain hoitoon paneutunutta ystäväämme.

KOSTI PAMILO

Heimolehti Karjalan entinen päätoimittaja Lauri Arlo kuoli 15.11.89 Lappeenrannassa. Lauri oli syntynyt 28.6.1908 Terijoella.

Lauri teki pitkän ja ansiokkaan päivätyön karjalaisen lehdistön palveluksessa. Hän osasi tehdä muutoksia, toimittaa ja hoitaa myös markkinointitehtäviä.

Urheilu- ja karjalais toiminta olivat hänen harrastuksiaan. Kaikki karjalais toiminta oli kiinnostuksen kohteena. Sen todistaa se aktiivisuus, jolla hän osallistui seuramme työn tukemiseen ja lehtemme avustamiseen.

Kunnallisneuvos Leo Kukka kuoli 4.12.1989 Keski-Suomen Keskussairaalassa. Hän oli syntynyt 25.2.1923 Salmassa. Ylioppilaaksi hän kirjoitti 1946 ja valmistui merkonomiksi 1947.

Leo toimi Keski-Suomen Valo Oy:n konttoripäällikkönä 1948—1988. Hän oli mukana Saarijärven kunnalliselämän johtopaikoilla.

Kunnallisneuvoksen arvonimen hän sai 1976 ja Saarijärven Paavoksi valittiin 1989.

Leo toimi Saarijärven Karjalaseurassa ja oli puuhaamassa Saarijärven tsasounaa, joka vihittiin kesäkuussa 1989.

Repolan Koropin kylästä kotoisin ollut Juhana ja Anna (o.s. Pönttönen) Maurasen kolmantena lapsena 25.5.1909 syntynyt Mikko M a u r a n e n kuoli 29.11.1989 Vaasassa.

Mikko kuuroutui 6-vuotiaana tulirokon seurauksena. Isä käytti poikaa lääkärissä aina Pietarissa saakka, mutta apua ei löytynyt. Isä kyyti pojan 10-vuotiaana hevosella Koropista Lieksan ja Nurmeksien kautta Kuopion kuurojenkouluun. Koulu kesti kuusi vuotta.

Mikko oppi koulussa ymmärrettävästi puhumaan, sujuvasti kirjoittamaan ja oppi samalla viittomakielen. Lomilla Mikko oleskeli sentänsä Paavo Maurasen hoivissa Nurmeksessa. Enonsa luona Joensuussa vieraillessaan hän tapasi äitinsä ja nuoremmat sisarensa viimeisen kerran v. 1920. Samana vuonna olivat myös Vilho ja Vihtori veljet siirtyneet pakolaisina setänsä hoiviin Nurmekseen.

Mikko aloitti räätälin oppipoikana Nurmelan pukimossa. Kymmenen vuoden kuluttua Mikko lähti leveämmän leivän toivossa Kajaaniin ja sieltä edelleen Rovaniemelle valmistaen ja korjaillen mm. sotilaiden uniformuja. Taidoillaan Mikko saavutti diplomiräätälin arvon ja muutti 1958 Vaasaan Tiklas Oy:n pukujentarkastajaksi. Tässä työssä hän viihtyi aina eläkkeelle siirtymiseensä saakka.

Mikon puoliso Martta Mauranen (o.s. Hietaniemi) Kittilästä oli myös kuuro. Mikko-setä haudattiin Vaasassa 9.12.1989. Mukana oli runsas joukko kuuroja kohtalotovereita. — Kevyet mullat Mikko-sedälle, kovia kokeneelle Karjalan pojalle.

ERKKI MAURANEN

Julius Kalervo E s k o l a kuoli 15.11.89 Haminassa. Hän oli syntynyt 06.10.1915 Seiskarissa. Julius oli innolla mukana Haminan seudun karjalaisten toiminnassa. Hän kuului siihen ryhmään, joka johti Haminan Karjalan Liiton joukkue-mestariiksi. Kyykkämiehet muistavat vieläkin sen ratkaisevan lyönnin, jolla hän pyyhkäisi seitsemän kyykkää neliöstä ja ratkaisi mestaruuden.

3.1.1990 kuoli Kirkkonummella Mikael K o r s o w . Hän oli syntynyt Mikael K o r s o w . Hän oli syntynyt 6.11.1918 Aunuksessa.

Rouva Naimi N y m a n (Nasto o.s. D e n i s o v) kuoli Vaasassa 25.11.89 vaikean sairauden murtamana. Hän oli syntynyt 4.5.1904 Teuvalla, missä hänen isänsä Petri Denisov oli Mitrofanoffin kauppalikkeen hoitajana. Vuonna 1906 perhe muutti takaisin Vienan-Karjalaan ja asettui asumaan isän kotitaloon Vuokkiniemen Nekkalaan. Myös äiti Aleksandra, o.s. Rettijev, oli vuokkiniemellinen kotoisin Ortjontermältä Tollonjoesta.

Naimi tuli lopullisesti Suomeen vuonna 1922 pakolaisena äidin ja sisaren kera; nämä palasivat kuitenkin Vuokkiniemeen vuonna 1925. Muu perhe oli kuollut Karjalan nousun aikana.

Naimi työskenteli ompelijana kuten monet vienalaisnaiset tuohon aikaan. Melkein koko elämänsä hän asui Vaasassa, 1920-luvulla jonkin aikaa Isonkyrön Orismalassa ollessaan työssä karjalaisyriyksessä, Tanner § Mannerin tehtaalla, sekä 1950-luvun alussa Borásissa, Ruotsissa. Vuonna 1933 solmitusta avioliitosta vaasalaisen Axel Nymanin kanssa syntyi kaksi tytärtä ja poika.

Naimi säilytti henkisen vireytensä loppuun saakka. Hän oli kiinnostunut seurakuntatyöstä ja toimi pitkään diakonipiirissä. Erinomaisen muistinsa ansiosta hän oli ehtymätön tietolähde, kun oli kysymyksessä Vuokkiniemen vanhat asiat, asukkaat ja sukulaissuhteet.

Naimi (Nasto) haudattiin Vaasan vanhalle hautausmaalle 9.12.89 lähimpien omaisten ja sukulaisten läsnäollessa. Kaipamaan jäivät lapset ja sisar perheineen Neuvostoliitossa.

Simo Salo

Simo S a l o , kuoli kotonaan Kiimingissä 21.12.1989. Hän oli syntynyt 23.4.1915 Pistojärvellä Juho ja Helena (o.s. Petroff) Salon (ent. Potapoff) vanhimpana lapsena.

Vanhempiensa ja sisarustensa kanssa hän aikoinaan saapui Vienasta vajaan 7-vuoden ikäisenä Kuusamoon, jossa Soi-viossa vietti lapsuusvuodet.

Lapsuusvuosiin sisältyi yksi talvi Oulussa Maikkulan pakolaiskoulussa. Kuusamon kansanopistossa vierähti yksi talvi.

Pääasiallisesti elämäntyönsä hän teki Kiimingissä, jossa toimi kauppiana ja kuorma-autoilijana. Läheistä hänelle oli sotaveteraanijärjestön toiminta.

Isän siunaustilaisuus oli 29.12.1989 Kiimingin kirkossa, jossa kirkkoherra Heikki Karvosenoja suoritti viimeisen palveluksen läheisimpien omaisten ja ystävien läsnäollessa. Isä saatettiin Kiimingin kirkkomaahan. Lämminhenkisessä muistotilaisuudessa khra Karvosenoja puheessaan toi esille ilonsa Karjalan väreistä kukkalaitteiden nauhoissa.

"Isä, Sinulla on aina paikka sydämissämme, ei sitä kukaan voi ottaa pois."

S.N.

27.11.89 kuoli Keravalla Arssi L a a k s o . Hän oli syntynyt 10.01.1916 Suojärvellä.

Arssi palvelu Suomen armeijaa eläkevuosiin saakka. Eläkkeelle jäätyään toimi monia vuosia Helsingin ortodoksisen seurakunnan palveluksessa. Helsingissä asuessaan hän oli innolla mukana alkamassa Helsingin Suojärveläisten seuran toimintaa.

Torikauppias Ville A n g e r v o kuoli 20.12.89 Vaasassa. Hän oli syntynyt Uhtualla 24.12.1904.

Ville tuli Vaasaan pakolaisena 1920-luvun alussa ja eli siellä koko ikänsä. Hän oli ensin paikallisen torikauppiiaan apulaisena, oppi kaupankäynnin niksit ja toimi sittemmin itsenäisenä torikauppiana.

Tottijärvellä kuoli 2.9.1989 työnjohtaja Viktor P e t r i - a h o . Hän oli syntynyt 12.4.1926 pakolaisperheeseen Suojärvellä. Sekä äiti Maria Gavrilov että isä Maksima Petrov-Petriahto olivat porajärveläisiä. Kun Porajävi kuului 1919—20 Suomen suojelukseen, niin Maksimalla oli monia luottamus-tehtäviä kunnan tehtävissä. Hän myös kuului Porajärven suomenkielisen koulun johtokuntaan ja edusti kuntaa neuvotte-luissa, joita käytiin Suomen hallituksen kanssa.

Vuonna 1921 piti Porajärvi jättää. Työtä löytyi Suojärven Välikylässä, jonne uusi kot perustettiin.

Vuonna 1939 tuli eteen uusi lähtö. Nyt evakkotaival kulki

muutamien mutkien kautta Tampereen seuduille. Siellä löytyi työtä Raf. Haarlan palveluksessa niin isälle, pojalle kuin pojankin pojalle.

Viktorin heikentynyt terveys katkaisi työsuhteen. Hän joutui sairauseläkkeelle ja asettui asumaan Tottijärvelle.

Siellä myös päättyi Viktorin elämäntaival hyvin rauhallisesti. Illalla nukahti omaan sänkyyn ja aamulla ei herännyt.

Viktor Petriaho

Valokuvaaja Matti Poutvaara kuoli 22.12.89 Parikkalassa, synnyinpitäjässään. Hän oli syntynyt 18.4.1909.

Poutvaara oli monien vuosikymmenien ajan kiistatta maamme tunnetuin maisemavalokuvaaja. Hän oli myös ansioitunut filatelisti.

Asevelvollisuutensa suoritettuaan hän jäi v. 1921 armeijan palvelukseen ilmavoimien valokuvateknikoksi ja palveli sotien syttymiseen asti. Talvi- ja jatkosodassa Poutvaara näki Karjalan maisemat lintuperspektiivistä — hän oli tiedustelukoneissa valokuvaajana ja hoiti ilmavoimien valokuvateknistä keskusvarastoa.

Sotien jälkeen hän aloitti vuosikymmeniä kestäneen työn kiertäen suomen kaikki pitäjät valokuvaten nähtävyyksiä ja luontoa. Retkien tuloksena ilmestyi lukuisia valokuvateoksia, joista esimerkkinä mainittakoon 'Komea Koillis-Suomi' (1951).

Matti Poutvaara oli Karjalan Heimon pitkäaikainen tilaaja.

Helmi Virtarannan valokuvanäyttely Karjalassa

Petroskoissa on parhaillaan harvinaislaatuinen näyttely, jossa esitellään Alpo ja Nina Sailon veistoksia sekä Helmi Virtarannan valokuvasuurennoksia. Näyttely kiertää Neuvosto-Karjalassa. Se siirtyy edelleen Aunuksenkaupunkiin ja sieletä Sortavalaan.

Terveisiä Israelista

Lehtemme kaukainen lukija Jakob Kaplan Tel Avivista, Israelista on lähettänyt toimitukseen näytteitä Viron vapaussodan kenttäpostileimoista. Julkaisemme niistä ohessa muutamia. Mukana on myös ruotsalaisjoukkojen leima sekä Inkerin rykmentin leima.

Herra Kaplanilta on myös oheinen valokuva. Se on otettu Suomen talvisodan 50-vuotismuistojuhlissa, jonka järjestivät israelilaiset Suomen ystävät 30. päivänä marraskuuta viime vuonna. Kunniavieraina tilaisuudessa olivat suurlähettiläs Pekka Korvenheimo, Tiberiasin pormestari Yossi Peretz, YK:n Suomen pataljoonan komentaja evl. Ahti Vartiainen sekä Suomen sodan juutalaisten veteraanien liiton sihteeri Harry Matso. — Tilaisuudessa paljastettiin Tuntemattoman sotilaan muistotaulu.

K P A

**Teollisuuden
prosessilaitteet
ja putkistot
KPA-LÄMPÖ OY**
64720 PERÄLÄ, TEUVA